

**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

§. Quomodo possit Confessarius vti confessionis notitia ad vitandum
imminens periculum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

107.
Notitia con-
fessionis quam
sit inuitis ad
vltus fori iu-
dicialis.

Infero quintò, notitiam confessionis, adeò esse inuitem ad vltus fori iudicialis, vt si casu, vel industria ex tali notitia processus aliquis ortum habuerit, omnia eius acta irrita, & inualida sint: & licet à principio Iudex bona fide processerit; vbi tamen primùm aduertit, denunciatores, v. g. illud ex sola confessione cognouisse, deberet protinus cessare. Videatur Couarr. in 4. part. 2. c. 8. §. 12. n. 10. & Soto in 4. dist. 18. q. 4. art. 5. in fine, qui refert, quemdam punitum fuisse: quia ex tali notitia ad inquisitionem processit.

§. 2. *Quomodo possit confessarius vti confessionis notitia ad vitandum imminens periculum.*

108.

Vlterius casus est quando ex confessione sciret Sacerdos, insidias sibi parari, vt occideretur nocte sequenti, vel venenum esse in vino, quo debet celebrare, an possit fugere, vel omittere Missam propter illam notitiam. Non est dubium, quando illa actio, vel omissio non ostenderet aliis notitiam peccati, nec vllum damnum pœnitenti afferret, quod confessionem redderet odiosam, aut grauem: tunc enim posset vtique fugere alio prætextu, vel Sacrum omittere.

Ad periculum
vitæ fugiendū
non potest Sa-
cerdos confes-
sionem reue-
lare.

Aliqui primò dicunt, ad illud vitæ periculum fugiendum posse Sacerdotem reuelare confessionem. Ita Gabriel dist. 21. q. 1. artic. 3. casu 4. Quam sententiam falsam, & erroneam dicit Vasquez dicto art. 4. dub. 9. n. 1. & rejiciunt Theologi communiter, quos ibidem affert: est enim contra Ecclesiasticam doctrinam, quam tradit Pontifex in c. Sacerdos de pœnitentia, dist. 6. vbi expressè dicitur, non esse reuelandum peccatum in confessione auditum vlli personæ, etiam pro aliquo scandalo vitando. Ratio autem sumitur ex supra dictis non quidem, quia hoc præceptum sit negatiuum, & idè obliget pro semper, vt dixit, Soto; quam rationem optimè impugnatur Vasquez n. 3. & segg. sed quia, vt supra diximus, sunt aliqua præcepta, quæ propter maximum detrimentum publicum obligant absque vlla exceptione, quale est præceptum prohibens fornicationem, aut pollutionem voluntariam; quare, sicut cum euidenti vitæ periculo tenetur quis vitare fornicationem, aut voluntariam pollutionem; sic tenetur non reuelare confessionem; cum eodem periculo propter maximum damnum, quod sequeretur, si semel, aut in aliquo casu Confessarius haberet licentiam reuelandi confessionem, vt supra explicuimus.

109.

An confessa-
rius possit ali-
quid facere,
ex quo conij-
ciatur, ipsum
audisse tale
peccatum.

Difficultas est, an quamuis non liceat reuelare directè; liceat tamen fugere, vel aliquid facere, ex quo alij conijciant, Confessarium audisse tale peccatum. Aliqui dicunt id licere, etiam si socij id conijciant, si alio modo non possit periculo occurrere. Ita Scotus, Maior, & Adrianus apud Vasquez dub. 1. n. 10. quorum aliqui probant; quia Sacerdos nihil reuelat, cum iam socij sciant illud peccatum. Alij probant: quia vti rebus ad aliud significandum cum simulatione non est mendacium. Vtramque tamen rationem impugnat benè Vasquez ibi. Primam, quia etiam de peccatis publicis in confessione auditis, non licet loqui ex confessionis notitia, vt supra vidimus, licet nihil tunc reueletur, quod non iam sciatur. Secundam verò, quia licet illud non sit mendacium, est tamen manifestatio confessionis auditæ, quæ nullo casu est licita, vt constat ex c. Omnis de pœnit. & remiss. vbi dicitur: *Caveat autem omnino, ne verbo, aut signo aut alio quouis modo aliquatenus prodatur peccatum.*

Alij dicunt, licitum id esse ad euitandam magnam

aliquam ciuitatis ruinam, vel matrimonium inualidum impediendum: & hoc quidem de licentia Episcopi. Ita Altfiodorensis lib. 4. tract. 6. c. 3. q. 4. quam sententiam benè impugnat Vasquez dicto dub. 10. num. 6. & eius falsitas constat satis ex supra dictis.

Alij ergo communiter dicunt, neque etiam pro feruanda vita licere vltimū illius notitiæ in prædictis casibus. Richardus, Soto Nauarrus, & Medina, quos affert, & sequitur idem Vasquez ibi, num. 4. Ledesma item cum alijs, quos affert, & sequitur Suarez disput. 33. sect. 7. n. 6. Aduertunt tamen, debere maxime considerari, an pœnitens verè animo confitendi illud Confessario dixerit; an potius animo iniquo ligandi illum ætissimo sigillo, ne auderet fugere ob metum violandi sigillum: quo casu non tenetur ad secretum, & quæ intentio ex circumstantiis potest benè deprehendi. Quæ sententia mihi etiam placet: quia, si rationes supra adductæ aliquid probant: probant quidem absque vlla proflus exceptione, quæ si semel, vel vnicui casu admittatur, redditur odiosa, & grauis confessio, quia facili sibi finget necessitatem Confessarius prodendi confessionem, vel illam non celandi. Ad quod deferuiunt exempla illa fornicationis, & pollutionis voluntariæ, quæ propter nullum priuatum, vel publicum damnum licent: quia maius esset damnum, quod sequeretur ex eo, quod aliquando liceret: quam quod sequi potest in vno, vel altero casu particulari ex eo, quod non licent. Adde, experientiam tot sæculorum ostendere, nunquam reuelationem directam, vel indirectam confessionis fuisse necessariam ad ea pericula fugienda, cum vel ex licentia pœnitentis, vel alijs modis obuiari iis facile possit absque fractione sigilli. Denique, si Carthusiano licet obligare se ad abstinendum à carnibus, etiam cum euidenti vitæ periculo, propter commune bonum obseruantie religiosæ, ne semel data licentia carnes comedendi enervaretur rigor illius disciplinæ: quanto magis propter commune bonum Sacramenti adeò necessarij potuit necessitas, & vtilitas publica obligare ad celandam confessionem, etiam cum vitæ periculo: quod quidem periculum non est mortale, sicut in Carthusiano; sed methaphysicum, & quod nunquam reperitur.

Huic sententiæ opponit sese Pater Coninch in præfati, disp. 9. dub. 4. num. 3. & segg. qui dicit, fugam, & omissionem Missæ in iis casibus non esse contra sigillum: imò addit num. 55. probabile esse, Sacerdotem eo casu obligari ad fugiendam mortem, quando alij, quam socij criminis, ex fuga non intelligerent peccatum pœnitentis: si verò imminet ex fuga pœnitenti ipsi mortis periculum à socijs inferendæ, potest quidem, inquit: fugere Sacerdos; sed laudabiliter faciet, si malit fortiter permanere, & mori, quam pœnitentem periculo exponere. Quam sententiam ex parte approbat Bonac. disp. 5. quæst. 6. sect. 5. puncti 4. num. 28.

Probat Coninch: quia non est contra sigillum aliquid facere, vnde conscij illorum criminum colligant, pœnitentem ea mihi confessum fuisse. Nam de latrone ob publica latrocinia suspensio licetè dico, eum mihi sua peccata cum magna contritione fuisse confessum: vnde omnes colligunt, eum mihi furta confessum fuisse. Imò eo ipso, quod illum absoluo, alijs videntibus, & Enchiridiam illi porrigo, significo, eum sua scelera publica mihi fuisse confessum. Ratio autem est: quia ideo frangit sigillum, qui dicit peccata etiam publice pœnitentis, non quia dicit, eum confessum illi

illa fuisse: sed, quia dicit, obiter, eum illa commississe, quod est dicere peccata penitentis: at verò, qui solum dicit, vel significat penitentem fuisse confessum; unde qui peccati conscij sunt, colligunt eum confessum fuisse peccatum; non manifestat illis peccatum, sed confessionem solum: ipsi verò suo discursu colligunt, fuisse de tali peccato: quod non est contra sigillum. Ad cuius confirmationem n. 57. affert aliud exemplum. Si famulus Hæretici, inscio domino, Sacerdoti confiteretur; & postea dominus minaretur Sacerdoti mortem, nisi eum manifestaret; posse saluo sigillo, si aliter non posset mortem euadere, nominare penitentem, etiam si sciret ea de causa à domino occidendum, & alios ea occasione aliquando auertendos à confessione. Non ergo obligat sigillum, aut reuerentia Sacramenti ad celandam confessionem in genere, licet ex hoc alij colligant, confessionem fuisse de tali peccato, vel ea de causa aliud detrimentum penitenti aduenire possit.

115. Distinctio hæc regulariter vera est, quod dicitur, aliquem esse confessum, non sit contra sigillum, nisi quando hoc ipsum sit detegere peccata aliqua penitentis: ut si dicas, Titium tali tempore & talia Sacerdoti confessum: quod indicat, eum habuisse peccata referuata, ut *suprà* diximus. Cæterum illa doctrina non applicatur sat bene ad casus præsentis: nam in iis Confessarius non solum significat, confessum esse; sed multò magis directè significat peccata, imò ex significatione peccati, significare confessum esse. Nam abstinendo à vino propter venenum, quod habet; prius & directè significat, peccatum veneni præparati, ex quo colligunt complices confessionem sui socij. Unde retorqueri possunt exempla, quæ affert quia licet, dicere explicitè, aliquem confessum esse, non sit contra sigillum; dicere tamen explicitè peccatum, quod Sacerdos non nisi ex confessione nouit, esset clarè contra sigillum: ut, si diceret, hoc vinum habet venenum: vel insidias mihi paratas sunt, ut hac nocte occidat: sed fuga illa, vel abstinere à vino significat directè, non confessionem, sed peccatum ipsum, nempe, insidias paratas, vel venenum infectum vino: ergo illa actio quæ peccata ipsa indicat, in his circumstantiis erit contra sigillum.

114. Unde constat exempla allata non esse ad rem, quia in illis Sacerdos nullo modo dicit peccata sed solum actum confessionis: quare ex Sacerdotis testimonio non potest villo modo colligi, quod talia peccata fecerit penitens. In nostro autem casu ex facto Sacerdotis colligitur, insidias esse paratas, & venenum infusum, cum hoc immediate significet fuga Sacerdotis. In tertio etiam exemplo Confessarius solum dicit, Petrum fuisse confessum, quod non est contra sigillum, quando hoc ipsum non significat, quod fecerit tale, vel tale peccatum. Quod verò ex ea manifestatione reddatur confessio difficilior in talibus circumstantiis, non inducit talem obligationem secreti: nam ea difficultas non provenit ex confessione, ut confessio est: sed est communis omnibus operibus religiosi, quæ omnia odio habentur ab improbis, & afferunt secum pericula: omnes enim, qui volunt pie vivere, persecutionem patientur. Neque ideo oportuit, ob hanc difficultatem communem, imponere omnibus obligationem occultandi adeò strictam: quia difficultas hæc & hæc peccula, ex manifestatione orta, non arcant homines communiter ab exercitio eorum operum, ut expectantia constat: imò regulariter, & in plurimum gau-

dent homines, quod sciant alij, eos exercuisse opera pietatis, per accidens autem aliquando patiuntur ea de causa: & tunc ipsum pati gloriosum est. In confessione autem oportebat, secretum strictissimum imponi: quia in ea non deteguntur bona opera, sed crimina: quorum notitia infamat hominem, & propter quæ pati, vel puniri, gloriosum non est sed indecorum. Non est ergo ad rem argumentum, quod ab exemplo petitur adeò dissimili.

Ex dictis inferitur primò, Confessarium, qui penitentem noluit absolueri propter eius indispositionem, si postea ab eodem penitente calumniose ob vindictam accusetur de falso crimine, non posse se defendere, manifestando confessionem factam: absolueri non nam, licet penitens non sit dignus; cui secretum potest manifestari: sed potius liceat vim vi repellere: Sacramentum tamen dignum est, ut ob eius reuerentiam non violetur sigillum: sed alijs modis defensio legitima procuretur.

Inferitur secundo, quod dictum est de periculo vitæ corporalis, locum etiam habere de periculo vitæ spiritualis, ut nec propter illud vitandum in se ipso possit Confessarius confessionem reuelare: ut notat Suarez *dicta sect. 7. n. 8.* Sed licet ex confessione sciatur, sibi præparari periculum spirituale graue, si aliter illud vitare non potest, debet sperare auxilium gratiæ diuinæ, & se Deo commendare, ac seruare omnino indeminde sigillum.

Hinc tamen oritur dubium, si Sacerdos scit, quod penitens ipsi scandalum est, an vocatus possit nolle ire ad illum audiendum? Aliqui enim affirmant: quia obligatio vitandi periculum proximum peccati est de iure naturæ. Alij negant: quia non potest villo signo prodere penitentem: proderet autem illum non eundo, si alia ratione non posset illam exculpationem iustificare. Præceptum autem naturale obligat solum ad vitandum periculum proximum, quando id absque graui incommodo fieri potest: in hoc verò casu non solum intercedit difficultas: sed necessitas orta ex reuerentia Sacramenti.

Ego existimo primò, vix posse fingi casum, in quo propter sigillum obligetur, ut eat ad audiendam confessionem, in qua scandalum timet: quia vel illud scandalum oritur ab ipso met Confessario, qui propter suam fragilitatem, v. g. tentatur grauius à propria concupiscentia, dum audit talem personam; & tunc nihil facit contra sigillum ut constat, non eundo ad illam audiendam. Vel scandalum oritur à penitente, qui Confessarium prouocat ad malum: & nec tunc facit contra sigillum non eundo, quia prouocatio illa ad malum non est sub sigillo, cum non sit peccatum, quod penitens constituitur; sed quod committit in ipsa confessione. Similiter, si penitens urget Confessarium, ut eum absoluat, & minatur ei mortem, si absoluat, potest, saluo sigillo, non redire: quia minæ illæ non fuerunt materia illius confessionis, sed peccatum ibi factum coram ipso Confessario. Unde licet Confessarius non possit dicere, quod propter absolutionem negatam minatus sit ei mortem, posset tamen, quando minabatur, fugere: sicut posset, si iam veller, eum occidere: quia minæ illæ, & voluntas occidendi non est materia illius confessionis, sed peccatum ibi commissum: ergo similiter postea poterit non redire propter eandem causam absque vlla violatione sigilli. Posset alius casus esse, si ex eo, quod penitens constituitur plura, & extraordinaria peccata carnis, Confessarius sentiat vehementiores carnis stimulos, quam tentationem, & periculum non videtur posse explicare postea propter connexionem

V u 4 quam

115.
Confessarius
accusatus
falso ab eo,
quem noluit
absolueri non
potest manifestare
confessionem
factam.

Idem inferitur
de periculo
vitæ spiri-
tualis.

116.
An sit contra
sigillum, nolle
irerum audi-
re alicuius
confessionem.

quam habet cum peccato pœnitentis. Sed quidquid sit de hoc casu; & eius possibilitate, fatemur, debere redire Confessarium, si non possit, se ex alio prætextu excusare, quin intelligatur id fieri propter pœnitentis peccata, quæ audiuit.

117.

Vnde respondendum est ad alium similem casum quando Confessarius semel, & iterum pœnitentem non absoluit, & iterum vocatus ire non vult, ne tempus frustra expendat cum eo, & ne cooperetur eius simulationi, quæ simulat confessiones, cum nunquam absoluitur; an tunc liber sit à violatione sigilli. Respondetur enim, si pœnitens veniat eo animo, ut simulat confessionem & exterius satisfaciatur domino, vel parentibus, ac conseruet bonam existimationem apud alios, nullam esse obligationem sigilli ex tali confessione, cum non sit confessio, nec fiat animo confitendi, sed simulandi, cui simulationi Confessarius non debet cooperari: sed potest se excusare: & fortasse debet. Si verò pœnitens veniat animo confitendi, licet indispositus: quia non vult restituere, v.g. vel relinquere proximam occasionem, quam potest, & debet relinquere: & Sacerdos non possit, se excusare, nisi intelligatur, saltem in genere causa, non poterit non ire; poterit tamen statim initio confessionis eum dimittere, reddendo ei rationem, dum id sine nota fieri possit: & petere, ne iterum eum vocari faciat inuitiliter. Raro tamen deest prætextus alius fugiendi, & excusandi se absque fractione sigilli.

§. 3. *Utrum propter confessionis notitiam debeat Sacerdos vitare pœnitentem excommunicatum, aut negare illi Sacramenta.*

118.

Errum est, propter notitiam ex sola Confessione habitam, non esse vitandum in publico excommunicatum: loquimur autem de excommunicato vitando, non tolerato. Ita Suarez cum aliis *sect. 6. num. 3.* Difficultas est, an saltem in occulto debeat vitari. Tres sententiæ afferri solent. Prima affirmat vitandum, quando nullo alius. Ita Nauarrus in *c. Sacerdos, de pœnit. dist. 6. n. 146.* Adrian. *quest. 2. de sigillo.* Scotus verò *dist. 21. quest. 2. ad ult.* addit, etiam coram aliis esse vitandum, si non sequatur inde manifestatio peccati: quod quidem consequenter dictum videtur.

119.

Secunda sententia negat, esse vitandum etiam in occulto. Hanc tenent Ioann. Medina, & Ledesma apud Suarez *vbi supra num. 4.* qui eam securiorem, & magis constantem esse dicit. Eandem videntur tenere Richardus *dist. 21. art. 4. quest. 2.* Antonin. *3. part. tit. 25. §. 5.* Couarr. in *c. Alma mater. par. 1. §. 2. n. 3.* cum Hostiensis, & aliis & videtur eam supponere Henriquez *lib. 8. de Eucharist. c. 59. §. 3. & lib. 13. de excommunicat. c. 6. §. 1. vbi alios affert.*

Tertia sententia distinguit: nam, vel communicatio affert cooperationem cum excommunicato ad malum: & tunc est vitandus: quia illa communicatio est intrinsecè mala: ut, si petat Sacramentum, quod non est dandum indigno. Si verò communicatio non sit talis, sed solum iure humano prohibita: non est vitandus: quam sententiam Suarez *loco citato*, probabilem esse dicit. Alij denique dicunt, posse & debere vitari in occulto, quando nec alij, nec ipse excommunicatus intelligit, id fieri ob suum peccatum: sed quia Confessarius eum non vidit, vel non potuit respondere propter aliquod impedimentum, vel ob aliam eiusmodi causam.

Secunda sententia mihi vera videtur, quod neque in occulto debeat, aut possit Sacerdos eam vitare. Hanc probat Suarez: quia hodie non tenemur iam vitare excommunicatum occultum. Sed hæc ratio non est vniuersalis: quia possum ego scire ex confessione, aliquem esse excommunicatum notorium Clerici percussorem, vel publicè denunciatum, quod ego antea ignorabam: & tunc potest esse questio, an debeat illum vitare, quem solum ex confessione noui excommunicatum.

Alij probant: quia ea ratione, qua Sacerdos nouit illud peccatum, non subditur Prælo imponenti excommunicationem, vel prohibenti communicationem: quia non nouit illud, ut homo: sed ut locum Dei tenens: ergo propter illam notitiam non subditur legi excommunicationis. Hæc tamen ratio non videtur sufficere: quia, licet illam sententiam non accipiat ut subditus: potest tamen habenti talem scientiam præcipere aliquid, quod possit fieri à subdito: sic enim Ecclesia præcipit sub graui pena Confessario, ne reuelet notitiam, quam habuit in confessione. Item, præcipit ei, ut si sciat in confessione pœnitentem fuisse ab alio Confessario sollicitum ad turpia, obliget illum ad denunciandum, & alia similia, quæ præcipiuntur habenti notitiam ex confessione: ergo ex hoc capite non repugnat, quod habenti talem notitiam prohiberetur communicatio in occulto.

Melius ergo probatur illa sententia: quia, vel ex illa vitazione excommunicati sequitur reuelatio aliqua peccati: & tunc non est dubium, quin non debeat vitari propter sigillum seruandum: vel non sequitur reuelatio: sed tamen pœnitens, ipse intelligit, id fieri propter talem censuram: & tunc etiam constat ex *supra dictis*, non esse ita vitandum: quia ea esset exprobratio indirecta peccati: si enim non licet seueriorem vultum pœnitenti ostendere ob notitiam confessionis, quantum minus licebit faciem auertere, & communicationem ciuilem ei denegare? Vel denique neque ipse pœnitens id intelligit, quo casu posset esse maior ratio dubitandi: quia tunc potest absque vlla reuelatione, aut exprobratione vitari excommunicatus: ergo obligat præceptum vitandi, quod quoties seruari potest, obligare videtur. Maxime, cum dixerimus, posse Confessarium ex illa notitia fugere venenum, vel infidias, quoties id absque vlla manifestatione facere potest: poterit ergo similiter fugere communicationem cum excommunicato, quæ etiam mala, & indecens est, si id absque vilo manifestationis periculo facere potest.

Adhuc tamen in eo casu dicendum videtur, nec debere, nec posse vitari: quia sigillum, ut *supra* diximus, obligat non solum ad non exprobrandum pœnitenti suum peccatum directè, vel indirectè; sed etiam ad non faciendum propter illam notitiam aliquid, quod redderet confessionem difficiliorem, si pœnitens sciret illud licitè fieri posse à Confessario: ob quam causam diximus non posse licitè negari pœnitenti suffragium, etiam occultè, propter eam notitiam, licet id pœnitens scire non possit; quia, nimirum, suffragium, quod scire illud posse fieri, redderet confessionem difficilem, & odiosam. Cum ergo negare pœnitenti communicationem ciuilem, & eius commercium fugere, sit aliquid incommodum pœnitenti; non licet ex confessionis notitia illud ponere, quod si à pœnitente sciretur, redderet difficiliorem confessionem sui peccati: & hæc